ПРОДУЖА

Щотижнева всеукраїнська газета

ЖОВТЕНЬ 20, 2026 | № 05 (005)

НЕ ЧЕКАЙТЕ ПОНЕДІЛКА: У ЖОВТНІ СВІТ ВИЗНАЧАЄ ДЕНЬ ЗМІН НА КРАЩЕ

Ми часто обіцяємо собі розпочати нове життя з наступного тижня, першого числа або з нового року. Але навіщо чекати, якщо є дата, яка підказує: зробіть щось хороше просто зараз! Щороку у четверту суботу жовтня світ відзначає День змін на краще. У 2026 році цей теплий день припадає на 24 жовтня.

Свято позбавлене формальностей та гучних промов. Воно — про просте людське тепло, чуйність і розуміння того, що для доброго вчинку не потрібні мільйони на рахунках. Достатньо лише щирого бажання та дрібки вашого часу.

Історія руху розпочалася у США в 1992 році завдяки газеті USA Today та фонду Points of Light. Задум був простим: об'єднати людей, аби кожен зробив принаймні одну корисну справу. Ініціатива швидко переросла у міжнародний рух, до якого щороку долучаються мільйони волонтерів. Це свято належить усім, адже добро не має політичного чи релігійного підтексту.

Що роблять цього дня? Усе, що підказує серце: прибирають парки, висаджують дерева, допомагають літнім людям чи тваринам у притулках, влаштовують благодійні ярмарки. У 2000-х роках лише в США до акцій щороку долучалися понад 3 мільйони людей, що зробило Make a Difference Day наймасштабнішою одноденною волонтерською подією у світі.

Наприклад, у Колорадо волонтери за один день відремонтували понад 100 будинків літніх людей. В Японії школярі склали 1000 паперових журавликів для підтримки постраждалих від землетрусу, а в Німеччині цей день перетворився на затишну традицію висадження зелених алей у містах.

Нам часто здається: «Що може змінити одна людина?». Але великі перетворення завжди починаються з маленьких кроків. Один учень може започаткувати екопроєкт у школі, одна родина — зібрати речі для тих, хто цього потребує, а один сусід — підставити плече іншому й надихнути всю вулицю.

Долучитися легко: подаруйте годину волонтерству, допоможіть знайомому чи започаткуйте маленьку традицію добра у родині. День змін на краще — це про людську турботу, яка завжди повертається сторицею. ♥ ♥ ♥

ДИКА ПРИРОДА ПЕРЕМАГАЄ: ЯК ВІДРОДЖУЄТЬСЯ ВЕЛИКИЙ ЛУГ НА ДНІ КАХОВСЬКОГО ВОДОСХОВИЩА

Колишнє дно Каховського водосховища невпинно перетворюється з порожнечі на самобутній оазис дикої природи. Науковці, які регулярно досліджують цю територію, констатують: відродження історичного Великого Лугу відбувається вражаючими темпами, а місцева флора й фауна щоразу дивують новими відкриттями.

Про поточний стан екосистеми розповів доктор біологічних наук, професор Іван Мойсієнко.

За його словами, ботанічне різноманіття ділянки стрімко зростає: якщо торік тут фіксували 343 види рослин, то нині їхня кількість перевищила чотири сотні. Серед них трапляються як барвисті польові квіти, занесені вітром із довколишніх островів, так і агресивні бур'яни-шкідники.

Поступово повертається і тваринний світ. У заростях уже мешкають тхори, дрібні ссавці та дикі кабани. Поруч із Хортицею помічають і оленей, хоча густі молоді хащі поки ускладнюють їм пересування.

Сама лісова екосистема нині перебуває на етапі становлення: молоді верби й тополі ростуть миттєво, а от вікові дуби тільки-но починають проростати. З часом, коли дерева зміцніють і з'являться перші дупла, сюди масово повернуться й птахи.

Не обходиться й без небезпечних пригод. Під час останньої виправки науковці зафільмували півтораметрового жовточеревого полоза — агресивну, хоч і неотруйну змію із Червоної книги України, яка навіть спробувала напасти на дослідників.

Експерти наголошують: на цій території не виникає щось чужорідне, а саме відновлюється автентичний природний ландшафт, затоплений ще у 1950-х роках. Наразі водойми займають лише близько 12% площі, а замість штучного моря формується унікальна мозаїка з боліт, лісів та степів загальною площею до 300 тисяч гектарів.

З огляду на це біологи закликають не відбудовувати Каховське водосховище у попередніх гігантських масштабах.

На думку науковців, достатньо створити кілька локальних водойм на притоках для господарських потреб, а решту території залишити у розпорядженні дикої природи. ♥ ♥ ♥

Додаток 2
до Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля

Дата:
(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля не зазначається суб'єктом господарювання)

Реєстраційний номер 26282
(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, для паперової версії зазначається суб'єктом господарювання)

ПОВІДОМЛЕННЯ
про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля

ФІЛІЯ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС» ДЕРЖАВНОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА «ЛІСИ УКРАЇНИ» 45625546
(повне найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, ідентифікаційний код або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті)

інформує про намір провадити плановану діяльність та оцінку її впливу на довкілля.

1. Інформація про суб'єкта господарювання.
Україна, 18009, Черкаська обл., місто Черкаси, пров. Медичний, будинок 4, тел: 380674708987
(місцезнаходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної особи - підприємця (поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону)

2. Планована діяльність, її характеристика, технічні альтернативи.
Планована діяльність, її характеристика.
Спеціальне використання лісових ресурсів в порядку проведення рубок головного користування та проведення суцільних санітарних рубок на площі понад 1 га на території лісового фонду Черкаського надлісництва (Мошнівське, Свидівське, Дахнівське, Русько- Полянське, Дубіївське, Білозірське, Тясминське, Закревське лісництва) філії «Центральний лісовий офіс» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України», на підставі спеціального дозволу - лісорубного квитка, з подальшим лісовідновленням на місцях зрубів.

Технічна альтернатива 1.
Проведення суцільних рубок головного користування у межах рекреаційно-оздоровчих лісів з обмеженим режимом користування на рівнині, де згідно чинного законодавства можна проводити рубки головного користування, проведення суцільних рубок головного користування у експлуатаційних лісах та проведення суцільних санітарних рубок на площі понад 1 га у межах ділянок відповідно до матеріалів лісовпорядкування
Технічна альтернатива 2.
Проведення поступових (рівномірно-поступових та нерівномірно-поступових) рубок головного користування на площі понад 1 га відповідно до матеріалів лісовпорядкування з метою забезпечення максимально можливого використання підросту основних лісотвірних порід для природного відновлення деревостанів та зниження негативного впливу на ґрунтово- гідрологічний режим територій, а також проведення вибіркових санітарних рубок.

3. Місце провадження планованої діяльності, територіальні альтернативи.
Черкаська обл. Черкаський р-н

3.1 Територіальні громади, які можуть зазнати впливу планованої діяльності.
Планована діяльність буде здійснюватися на території лісового фонду Черкаського надлісництва (Мошнівське, Свидівське, Дахнівське, Русько-Полянське, Дубіївське, Білозірське, Тясминське, Закревське лісництва) філії «Центральний лісовий офіс» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України», в межах Черкаського адміністративного району на території Мошнівської сільської, Русько-Полянської сільської, Білозірської сільської, Будищенської сільської, Степанківської сільської територіальних громад.
Місце провадження планованої діяльності: територіальна альтернатива 1.
Черкаська обл., Черкаський р-н, , .
Використання лісових ресурсів буде здійснюється на території лісового фонду Черкаського надлісництва (Мошнівське, Свидівське, Дахнівське, Русько-Полянське, Дубіївське, Білозірське, Тясминське, Закревське лісництва) філії «Центральний лісовий офіс» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України».
Місце провадження планованої діяльності: територіальна альтернатива 2.
Черкаська обл., Черкаський р-н, , .
У зв'язку з тим, що територія підприємства є визначеною, а кожний лісогосподарський захід, запроектований державним лісовпорядним органом ВО «Укрдержліспроект» для конкретної лісової ділянки відповідно до її фактичного стану, оцінки репродуктивних процесів деревостанів та наявності природного поновлення (яке є недостатнім), територіальна альтернативна 2 не розглядається.

4. Соціально-економічний вплив планованої діяльності.

Планова діяльність надлісництва носить позитивний соціально-економічний вплив, який полягає в забезпеченні сировиною деревообробної промисловості, забезпеченні населення та закладів соціальної сфери паливною деревиною, поповненні державного та місцевих бюджетів за рахунок податків та зборів (у т.ч. рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів), збереженні існуючих та створенні нових робочих місць під час заготівлі лісопродукції, а в наступному, і зайнятості місцевого населення при залісненні лісових ділянок та догляді за лісовими культурами.

5. Загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності (потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо).

Площа лісового фонду Черкаського надлісництва (Мошнівське, Свидівське, Дахнівське, Русько-Полянське, Дубіївське, Білозірське, Тясминське, Закревське лісництва) філії «Центральний лісовий офіс» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» складає 37199,9га. Щорічний обсяг рубок головного користування запроектовано в об'ємі 34,20 тис. м^3 ліквідної деревини на площі 153,6 га, в тому числі експлуатаційні ліси – 11,52 тис. м^3 на площі 43,9 га, рекреаційно-оздоровчі ліси – 22,68 тис. м^3 на площі 109,7 га.

6. Екологічні та інші обмеження планованої діяльності за альтернативами:

щодо технічної альтернативи 1.

Заготівля деревини під час проведення рубок буде здійснюватися з дотриманням принципів безперервного, невиснажливого та раціонального використання лісових ресурсів, збереження умов відтворення високопродуктивних деревостанів, їх екологічних та інших корисних властивостей. Під час проведення рубок не дозволяється вирубування та пошкодження: цінних (рідкісних) дерев і чагарників, занесених до Червоної книги України; насінників і плюсових дерев, а також дерев з гніздами рідкісних видів птахів, занесених до Червоної книги України, дуплястих та найстаріших дерев. Технологічна схема розробки лісосіки має забезпечувати максимальне збереження підросту і дерев, що залишаються. При складанні карти технологічного процесу розробки лісосік враховувати вимоги Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про рослинний світ», «Про тваринний світ». З метою збереження ґрунтів, їх водно-фізичних властивостей, запобігання ерозійним процесам на зрубах під час заготівлі деревини застосовувати технології, машини і механізми, що забезпечують найменше пошкодження ґрунтів. При підборі ділянок, запроектованих під проведення рубок, які є об'єктом планованої діяльності враховувати попередньо виявлені місця популяції видів флори і фауни Червоної книги України та інших охоронних списків. Обов'язковим є дотримання чинних нормативно-правових вимог, сучасних методичних рекомендацій і вказівок лісокористування та загалом правил діяльності у сфері лісового господарства, охорони навколишнього природного середовища, екологічної безпеки. Під час планування та розробки лісосік (лісозаготівля) враховувати вимоги «Правил рубок головного користування» від 23.12.2009 р. та вимоги до здійснення санітарних рубок визначені Санітарними правилами в лісах України, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 555, щодо розміщення лісосік, дотримання термінів примикання, допустимих площ хвойних та листяних порід, подальше заліснення лісосік, видачі спеціального дозволу - лісорубного квитка. Під час розробки лісосік дотримуватись вимог «Правил пожежної безпеки в лісах України», затверджених наказом Державного комітету лісового господарства України від 27.12.2004 № 278 (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 березня 2005 р. за № 328/10608) та постанови КМУ «Про затвердження Порядку організації охорони і захисту лісів» № 612 від 20.05.2022 р. Під час розробки дотримуватись «Мінімальних вимог щодо безпеки і здоров'я на роботі працівників лісового господарства та під час виконання робіт із зеленими насадженнями», затверджених наказом Міністерства економіки України від 27.11.23 р. № 17953 (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 грудня 2023 р. за № 2167/41223), щодо безпечного перебування працівників на лісосіках, наявності засобів індивідуального захисту, справних машин та механізмів, наявності будиночків для обігріву тощо.

щодо технічної альтернативи 2.

аналогічно до технічної альтернативи 1.

щодо територіальної альтернативи 1.

Плановану діяльність проводити в межах відведених лісосік та поза межами прибережних захисних смуг водних об'єктів. Заборонити здійснення рубок навколо місць гніздування хижих птахів, занесених до Червоної книги України (радіусом 500 метрів), та чорного лелеки (радіусом 1000 метрів), токовищ глухарів, тетеруків (радіусом 300 метрів). Вживати заходів щодо недопущення впродовж доби перевищень рівнів шуму, встановлених санітарними нормами, а також дотримання санітарно-охоронної зони та рівня шуму на межі житлової забудови.

щодо територіальної альтернативи 2.

У зв'язку з тим, що територія підприємства є визначеною, а кожний лісогосподарський захід запроектований державним лісовпорядним органом ВО «Укрдержліспроект» для конкретної лісової ділянки відповідно до її фактичного стану, оцінки репродуктивних процесів деревостанів та наявності природного поновлення (яке є недостатнім) територіальна альтернатива 2 не розглядається.

7. Необхідна еколого-інженерна підготовка і захист території за альтернативами:

щодо технічної альтернативи 1.

на кожну лісосіку до початку її розробки необхідно скласти карту технологічного процесу розробки лісосіки (технологічну карту), яка з урахуванням конкретних умов буде відображати лісівничі, екологічні, організаційні та інші вимоги до виконання робіт; технологічна карта буде містити: схему розробки лісосіки; перелік підготовчих робіт; задіяні виробничі об'єкти; устаткування; дороги, волоки, способи

проведення лісозаготівельних операцій (звалювання дерев, обрізання сучків, трелювання, кряжування, сортування, штабелювання, навантаження деревини, очищення місць рубок); відомості про наявність фаутних і дуплистих дерев, які планується зберегти; розташування неексплуатаційних ділянок, включаючи об'єкти біорізноманіття; підготовка території відповідно до вимог пожежної безпеки тощо. Додаткового еколого-інженерного захисту не потрібно.

щодо технічної альтернативи 2.

аналогічно до технічної альтернативи 1.

щодо територіальної альтернативи 1.

Заборона проведення рубок головного користування у ділянках відповідно до чинного Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок (постанова КМУ від 16 травня 2007 р. № 733). зокрема: - лісових ділянках шириною 200 метрів, але не більше ширини виділеної смуги лісів уздовж річок, навколо озер, водойм та інших водних об'єктів і шириною 150 метрів-де смуги лісів не виділено. Уздовж річок завдовжки понад 1 тис. кілометрів і навколо озер, водойм площею понад 10 тис. гектарів, а також уздовж суднохідних і магістральних каналів ширина берегозахисних лісових ділянок визначається з урахуванням результатів спеціальних обстежень; - лісонасіннєвих, горіхоплідних, плодово-ягідних, медоносних, постійних науково-дослідних та інші лісових ділянках, що мають спеціальне господарське значення; - лісових ділянках шириною 50 метрів у лісах, де дозволяється проведення рубок головного користування, уздовж межі забудованих земель; - лісових ділянках шириною 50 метрів (у рівнинних лісах) у лісах, де дозволяється проведення рубок головного користування, уздовж смуг відведення залізниць, автомобільних доріг державного значення і державного кордону; - лісових ділянках 5 і нижче класів бонітету, розташовані у мокрих лісорослинних умовах (А5, В5, С5 та Д5), які виділяються під час здійснення лісовпорядкування; - лісових ділянках шириною 50 метрів навколо боліт площею 1 гектар і більше, які виділяються під час здійснення лісовпорядкування; - лісових ділянках, що прилягають до брівки яру, балки, обриву, осипу чи зсуву на відстані 100 метрів. Заборона на прокладання трелювальних волоків на відстані ближче ніж 20 метрів від постійних водотоків, у місцях витоків річок та навколо них. Вживати заходів щодо недопущення впродовж доби перевищень рівнів шуму, встановлених санітарними нормами.

щодо територіальної альтернативи 2.

У зв'язку з тим, що територія підприємства є визначеною, а кожний лісогосподарський захід запроектований державним лісовпорядним органом ВО «Укрдержліспроект» для конкретної лісової ділянки відповідно до її фактичного стану, територіальна альтернатива 2 не розглядається.

8. Сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля:

щодо технічної альтернативи 1.

- клімат і мікроклімат – планована діяльність може впливати на місцевий клімат через зменшення обсягу евапотранспірації. Вплив буде короткочасним, оскільки на місцях проведення заходів будуть вчасно проведені роботи зі сприяння природному поновленню та, у разі необхідності, заходи з лісовідновлення; - атмосферне повітря – викиди від техніки та механізмів на лісозаготівлі та вивезенні лісопродукції; - водні ресурси – вплив мінімальний при умові дотримання організаційно технічних показників планованої діяльності; - ґрунти та земельні ресурси – незначне пошкодження верхнього шару ґрунту під час трелювання та вивезення деревини; - геологічне середовище – зміна природного стану геологічного середовища не відбуватиметься; - рослинний та тваринний світ – джерела підвищеного шуму під час проведення лісозаготівельних робіт можуть спричинити незначний вплив (фактор тривоги) на середовище перебування, умови розмноження і шляхи міграції тварин. Внаслідок здійснення планованої діяльності прогнозується незначний вплив на просторове, видове, популяційне та ценотичне різноманіття рослинного світу; - природно-заповідний фонд – планована діяльність на території природно- заповідного фонду не передбачається. - навколишнє соціальне середовище – створення нових робочих місць, надходження податків та зборів до бюджетів різних рівнів; - навколишнє техногенне середовище – оскільки технологія розробки буде дотримана та вжиті всі необхідні заходи безпеки, вплив буде в межах вимог чинного законодавства; - архітектурна, археологічна та культурна спадщина – планована діяльність на територіях та об'єктах архітектурної, археологічної та культурної спадщини не передбачається - поводження з відходами – зберігання відходів здійснюється у відповідності з санітарними нормами та технікою безпеки. Відходи, які утворяться під час проведення планованої діяльності, будуть передані відповідно до укладених договорів та вимог екологічної безпеки спеціалізованим організаціям для утилізації; - шумове забруднення – відбувається вплив, пов'язаний з роботою двигунів техніки і транспорту та їх обслуговування.

щодо технічної альтернативи 2.

аналогічно до технічної альтернативи 1.

щодо територіальної альтернативи 1.

Планована діяльність передбачає дотримання санітарно-гігієнічних, протипожежних, містобудівних та територіальних обмежень згідно чинного законодавства України.

щодо територіальної альтернативи 2.

У зв'язку з тим, що територія підприємства є визначеною, а кожний лісогосподарський захід запроектований державним лісовпорядним органом ВО «Укрдержліспроект» для конкретної лісової ділянки відповідно до її фактичного стану, оцінки репродуктивних процесів деревостанів та наявності природного поновлення (яке є недостатнім) територіальна альтернатива 2 не розглядається.

9. Належність планованої діяльності до першої чи другої категорії видів діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля (зазначити відповідний пункт і частину статті 3 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля").

Перша категорія

21 Суцільні та поступові рубки Усі суцільні та поступові рубки головного користування та суцільні санітарні рубки на площі понад 1 гектар; усі суцільні санітарні рубки на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду;»

10. Наявність підстав для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля (в тому числі наявність значного негативного транскордонного впливу на довкілля та перелік держав, довкілля яких може зазнати значного негативного транскордонного впливу (зачеплених держав).

Підстав немає

11. Планований обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

У відповідності до ст. 6 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» № 2059-VIII від 23 травня 2017 року та постанови Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 №1026 «Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля» (додаток 4).

12. Процедура оцінки впливу на довкілля та можливості для участі в ній громадськості.

Планована суб'єктом господарювання діяльність може мати значний вплив на довкілля і, отже, підлягає оцінці впливу на довкілля відповідно до Закону України "Про оцінку впливу на довкілля". Оцінка впливу на довкілля - це процедура, що передбачає:

підготовку суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля; проведення громадського обговорення планованої діяльності;

аналіз уповноваженим органом звіту з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб'єкт господарювання, а також інформації, отриманої від громадськості під час громадського обговорення, під час здійснення процедури оцінки транскордонного впливу, іншої інформації;

надання уповноваженим органом мотивованого висновку з оцінки впливу на довкілля, що враховує результати аналізу, передбаченого абзацом п'ятим цього пункту;

врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності, зазначеного у пункті 14 цього повідомлення.

У висновку з оцінки впливу на довкілля уповноважений орган, виходячи з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, визначає допустимість чи обґрунтовує недопустимість провадження планованої діяльності та визначає екологічні умови її провадження.

Забороняється розпочинати провадження планованої діяльності без оцінки впливу на довкілля та отримання рішення про провадження планованої діяльності.

Процедура оцінки впливу на довкілля передбачає право і можливості громадськості для участі у такій процедурі, зокрема на стадії обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, а також на стадії розгляду уповноваженим органом поданого суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля.

На стадії громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля протягом щонайменше 25 робочих днів громадськості надається можливість надавати будь-які зауваження і пропозиції до звіту з оцінки впливу на довкілля та планованої діяльності, а також взяти участь у громадських слуханнях. Детальніше про процедуру громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля буде повідомлено в оголошенні про початок громадського обговорення.

У період воєнного стану в Україні громадські слухання проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення.

13. Громадське обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Протягом 12 робочих днів з дня оприлюднення цього повідомлення на офіційному веб-сайті уповноваженого органу громадськість має право надати уповноваженому органу, зазначеному у пункті 15 цього повідомлення, зауваження і пропозиції до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Надаючи такі зауваженні і пропозиції, вкажіть реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (зазначений на першій сторінці цього повідомлення). Це значно спростить процес реєстрації та розгляду Ваших зауважень і пропозицій.

У разі отримання таких зауважень і пропозицій громадськості вони будуть розміщені в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля та передані суб'єкту господарювання (протягом трьох робочих днів з дня їх отримання). Особи, що надають зауваження і пропозиції, своїм підписом засвідчують свою згоду на обробку їх персональних даних. Суб'єкт господарювання під час підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля зобов'язаний врахувати повністю, врахувати частково або обґрунтовано відхилити зауваження і пропозиції громадськості, надані у процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля. Детальна інформація про це включається до звіту з оцінки впливу на довкілля.

14. Рішення про провадження планованої діяльності.

Відповідно до законодавства рішенням про провадження даної планованої діяльності буде

Висновок з оцінки впливу на довкілля,

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля")

що видається Міністерством економіки та довкілля України.

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

15. Усі зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, необхідно надсилати до Міністерство економіки та довкілля України , 01008, Україна, м. Київ, вулиця М. Грушевського, 12/2, ovd@me.gov.ua, тел.: - , контактна особа: головний спеціаліст відділу інтеграції екологічних оцінок у галузевій політиці Департаменту екологічної оцінки - Романенко Юлія Сергіївна.

(найменування уповноваженого органу, поштова адреса, електронна адреса, номер телефону та контактна особа)

{Додаток 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 824 від 14.09.2020}

ЧИ ПІДГОДОВУВАТИ ПТАХІВ ВОСЕНИ: PRO ET CONTRA

Осінь для природи – час підготовки до холодів, поступового впадання у сплячку природи паралельно зі зниженням середньодобової температури. Особливо спостережливі любителі природи із числа жителів міст можуть запитати: яким чином можна підгодовувати птахів в умовах міста та/або дачного господарства?

Слід зазначити, що самі птахи, яких ми частіше за все спостерігаємо в умовах нашого повсякденного життя, поділяються певним чином. Екологічна класифікація за типом живлення (трофічними групами) найчастіше виділяє чотири основні категорії: комахоїдні, зерноїдні (рослиноїдні), хижі та всеїдні.

Дана класифікація підкреслює саме основний раціон, оскільки він залежить не тільки від наявності певного виду корму, а й від умов, у яких наразі перебуває той чи інший вид. Тому до звичного раціону може додаватися більш насичена білками їжа тваринного походження.

Більшість зерноїдних птахів влітку та під час вигодовування пташенят додають до раціону дрібних комах для забезпечення організму білком, але основу дорослого раціону становить саме насіння.

Комахоїдні птахи представлені такими: синиця велика, трясогузка біла, стриж чорний, мухоловка сіра, горихвістка чорна, піночка-ковалик, дятел строкатий.

Зерноїдні птахи: горобець (домовий або польовий), щиглик, зяблик, зеленушка, канарейковий в'юрок, коноплянка, чиж

Хижі птахи: жителі Києва останні кілька років помічають в небі невеличку хижу пташку – боривітра. Що саме приваблює, здавалося би, звичайний для полів, степів вид у бетонних джунглях? За попередніми дослідами, це доступність кормової бази – пташенят сизих голубів, які займають піддахові приміщення для вигодовування дітей.

До всеїдних птахів відносять сімейство воронових (ворона сіра, грак, сорока, галка, тощо). До речі, всупереч поширеній думці, птахи, яких ми найчастіше спостерігаємо на смітниках та звалищах, харчуються переважно гусенями та личинками шкідників, яких знаходять у поверхневому шарі ґрунту. Для цього представники сімейства займають певну ділянку з відкритим газоном, уважно вдивляються у траву чи розкидають зібрані купи опалого листя, виглядаючи свою здобич. Але це можливо, коли їжа, власне, знаходиться в ґрунті. Коли ґрунт промерзає, то природна кормова база для воронових стає недоступною, і вони цілком надають перевагу пошуку їжі, утвореної внаслідок антропогенного впливу.

Що ж стосується диких воронових (крук), які поки що не дуже охоче селяться біля людини, їхній раціон переважно складає падаль.

Більшість експертів не радять в період теплої осені без потреби «загодовувати» птахів в умовах багатоквартирних будинків або дачних ділянок, оскільки такий гіперопікаючий підхід сприяє звиканню до штучної кормової бази, відвертаючи увагу від природного корму. До того ж, у таких урбанізованих умовах часто зустрічаються домашні коти, які залюбки поласують відгодованою пташкою. Втім, у випадку заморозків, можна підкинути нелущені злаки: просо, очищене несмажене насіння, сирий арахіс. Така підкормка допоможе пережити короткий період різкого похолодання маленьким пернатим.

Однак, ближче до зими, коли починаються стабільні заморозки, можна підгодовувати пташок несоленим салом. Це є найкраще джерело жирів для того, аби наші маленькі і великі друзі в якомога більшій кількості пережили зиму, і навесні та влітку наступного року знову радували нас своїм співом, веселою метушнею і були на сторожі регулювання чисельності шкідників зелених насаджень, що особливо актуально для людей, які займаються присадибним господарством.

Нам слід розсудливо ставитися до догляду за природою, адже на кожен час є свій метод допомоги птахам, один з яких – просто не втручатися у задумані Творцем процеси і спостерігати за красою довкілля.

♥ ♥ ♥

ЧОГО НЕ ВАРТО РОБИТИ ПІД ЧАС СУШІННЯ ГРИБІВ?

Сушіння дає змогу зберегти гриби на тривалий час, але деякі поширені помилки можуть зіпсувати весь урожай.

Перед початком процесу гриби потрібно пере-

брати. Для сушіння варто залишати лише здорові, великі та не червиві екземпляри.

Також важливо правильно їх очистити – уникайте миття під проточною водою, оскільки гриби можуть поглинати вологу, що перешкоджатиме процесу сушіння та вплине на їхній смак. Натомість використовуйте вологу ганчірку або щітку, щоб обережно очистити поверхню.

Найпоширенішою помилкою під час сушіння грибів є встановлення занадто високої температури. Багато хто помилково вважає, що чим швидше гриби сохнуть, тим краще. Однак швид-ке нагрівання призводить до втрати їхнього природного аромату, зміни кольору на непривабливий коричневий і навіть підгоряння ніжних капелюшків.

Також високі температури змушують пори грибів закриватися, утримуючи вологу всередині, що створює ідеальне середовище для розвитку цвілі.

Фахівці рекомендують сушити гриби за температури 40–50°C. Цей процес має бути повільним та рівномірним, щоб зберегти їхній смак, аромат і структуру.

Грибам також потрібна циркуляція повітря для рівномірного висихання. Сушіння в закритому, вологому приміщенні призведе до того, що гриби не висохнуть. Найкраще розмістити дегідратор у добре провітрюваному приміщенні.

Нарізання грибів товстими шматочками збільшує ризик того, що їхня серцевина залишиться вологою. Це не тільки скорочує термін зберігання сушених грибів, але й може призвести до появи цвілі.

♥ ♥ ♥

«СІРЕ РОЗЛУЧЕННЯ»: ЧОМУ ШЛЮБИ РОЗПАДАЮТЬСЯ ПІСЛЯ 50

Ще тридцять років тому розлучення після п’ятдесяти було рідкістю, і про яке було ніяково говорити вголос. Сьогодні у США кожне третє розлучення припадає на людей цього віку. Україна рухається тим самим шляхом, хоча вголос про це в нас говорять значно менше.

Термін «сіре розлучення» (gray divorce) ввели американські соціологи Сьюзен Браун та Ай-Фен Лін з Боулінг-Грінського державного університету. Поштовхом стало розлучення Альберта і Тіппер Гор у 2010 році після сорока років шлюбу: дослідниці вирішили перевірити, виняток це чи тенденція. Виявилося, тенденція.

Цифри промовисті. З 1990 по 2010 рік рівень розлучень серед американців віком 50+ подвоївся: з 5 до 10 розлучень на тисячу одружених. Після 2010 року зростання в цілому зупинилося, але у віковій групі 65+ воно триває й досі. У 1990 році люди після 50 становили менше десятої частини всіх, хто розлучався. У 2019-му — вже понад третину.

В Україні вікової статистики розлучень бракує, зокрема через воєнний стан, але напрям той самий: загальний рівень розлучень у 2025 році становить 2,88 на тисячу населення, а частка розлучень серед людей 50+ стабільно зростає з 2020 року. Серед причин дослідники називають емансипацію жінок старшого віку, «спорожніле гніздо» після від’їзду дітей та економічний стрес війни. Війна стала окремим прискорювачем. Вимушена розлука через евакуацію чи виїзд за кордон, різний досвід тих, хто лишився, і тих, хто поїхав, постійна невизначеність — усе це випробовує шлюби на міцність саме тоді, коли опор і так менше.

Чому шлюби, що тривали 25 чи 30 років, розпадаються саме тепер? Діти виросли й поїхали, і зникла спільна справа, яка роками тримала пару разом. Жінки після 50 сьогодні економічно самостійніші за покоління своїх матерів і менше готові терпіти. Люди живуть довше, тож перспектива «ще двадцять років так само» лякає більше, ніж невідомість після розлучення.

Водночас розлучення після 50 — це особливий виклик, і ціна рішення тут вища. Попереду менше робочих років, щоб надолужити фінансові втрати, а вони неминучі: дослідження показують, що економічне становище жінок після розлучення погіршується відчутніше, ніж чоловіків. Здоров’я вже не те, що в тридцять. Самотність у цьому віці переживається гостріше. Додаються стосунки з дорослими дітьми, які нерідко сприймають розлучення батьків як зраду, і питання ідентичності: хто я, якщо я більше не дружина чи не чоловік?

Що радять фахівці тим, хто стоїть на цьому роздоріжжі?

По-перше, не приймати рішення на піку кризи. Дайте собі кілька місяців і чесно подивіться на свої стосунки сьогодні: як вам живеться поруч із цією людиною зараз, а не двадцять років тому.

По-друге, зробити фінансовий аудит до рішення, а не після. Що я маю, що я вмію, на що можу розраховувати сама чи сам. Особливо це стосується жінок: що менше ілюзій, то спокійніше рішення.

По-третє, поговорити з дорослими дітьми окремо і спокійно, не перетягуючи їх на свій бік. Їм теж потрібен час, щоб прийняти нову реальність.

По-четверте, звернутися по професійну допомогу: терапія чи медіація потрібні не для того, щоб «врятувати шлюб за будь-яку ціну», а щоб рішення — залишитися чи піти — було свідомим, а не втечею.

Ця колонка не агітуватиме за розлучення. Її завдання інше: назвати проблему вголос, зняти з неї сором і допомогти читачеві побачити власну ситуацію ясніше. Бо найгірше рішення — це рішення, прийняте в темряві.

***Олена Полатайко**, психолог, гештальт-терапевт, к.п.н., доцент*

♥ ♥ ♥

ЯК НЕ ЗАЛИШИТИСЯ БЕЗ ІНТЕРНЕТУ ПІСЛЯ АТАК ПО ДАТА-ЦЕНТРАХ

Серія ударів по цифровій інфраструктурі України наприкінці вересня призвела до пошкодження дата-центрів низки провайдерів та компаній, серед яких UTELS, «Павутина», MiroHost, Data Group та Cosmonova. Це спричинило локальні перебої у роботі мереж, вебсервісів і відеоплеєрів, проте повне відключення інтернету в країні залишається малоймовірним.

Українська інтернет-мережа побудована за децентралізованим принципом і нагадує розгалужену павутину, де вузли та провайдери з'єднані безліччю альтернативних маршрутів. У разі обриву чи пошкодження однієї лінії трафік автоматично перенаправляється в обхід. Попри те, що перебої, зниження швидкості або тимчасова відсутність зв'язку в окремих районах неминучі, єдиного «вимикача» для всієї мережі не існує.

Основною проблемою під час атак стають самі дата-центри, які концентрують дороговартісне обладнання та сервери. Однак більшість українського бізнесу готувалася до подібних сценаріїв ще з початку повномасштабної війни: компанії перенесли основні дані та інфраструктуру у хмарні середовища або за кордон, залишивши в Україні лише маршрутизацію та IP-адреси. Повністю вивезти сервери за межі країни неможливо лише для тих систем, які вимагають миттєвої передачі великих обсягів даних із мінімальною затримкою, як-от прямі теле- та радіоефіри.

Для пересічних користувачів головний висновок полягає в тому, що наявність оптоволокна у квартирі не є абсолютною гарантією зв'язку. Оптоволокно за технологією GPON розв'язує лише проблему знеструмлення на відрізку від провайдера до будинку.

Як залишатися на зв'язку під час аварій?

1. ***Забезпечити живлення обладнання:*** базовий мінімум для дому — це GPON-підключення та надійне резервне живлення (павербанк чи ДБЖ) для оптичного термінала й роутера.

2. ***Перевірити автономність провайдера:*** перед підключенням слід обов'язково дізнатися в оператора, скільки годин його головний вузол і мережеве обладнання здатні працювати без електроенергії. Якщо ляже сам вузол, оптика не допоможе.

3. ***Оцінити доцільність другого провайдера:*** проведення другої лінії в квартиру не завжди створює справжній резерв. У багатоквартирних будинках кабелі різних операторів часто проходять через один щиток або через спільну магістраль, тож у разі їх пошкодження зникнуть обидва підключення.

4. ***Враховувати обмеження альтернатив:*** під час масових збоїв мобільний інтернет швидко перевантажується і стає нестабільним. Термінали Starlink є якісною альтернативою, проте в міських квартирах їх складно розмістити через потребу у відкритому небі, до того ж вони споживають значно більше енергії, ніж звичайний роутер.

Отже, найкраща стратегія для домашнього користувача — обрати надійного оптоволоконного провайдера з тривалою автономністю, подбати про живлення власного роутера й розуміти межі можливостей мережі під час масштабних аварій.

♥ ♥ ♥

ЗА ЯКОЇ ТЕМПЕРАТУРИ ВДОМА ВЖЕ ВАРТО ВМИКАТИ БАТАРЕЇ

Єдиної дати, коли в кожній квартирі потрібно вмикати опалення, не існує. Орієнтуватися лише на температуру за вікном теж не зовсім правильно. Значно важливіше перевірити, наскільки охололо саме житло та чи комфортно в ньому перебувати.

Щороку з настанням осіннього холоду мешканці квартир опиняються перед вибором: увімкнути опалення після перших прохолодних ночей чи ще трохи почекати заради економії. Одні починають обігрівати житло якомога раніше, інші намагаються обходитися без батарей доти, доки це можливо.

Жоден із цих підходів не можна вважати універсальним. Не існує конкретної температури на вулиці або календарної дати, яка однаково підходила б для всіх квартир.

Орієнтиром насамперед має бути температура всередині помешкання. Наприклад, поширене правило радить вмикати опалення, коли температура надворі вдень стабільно опускається приблизно до 15 градусів. Однак сам по собі цей показник не дає точної відповіді.

Будинки по-різному утримують тепло. Добре утеплена квартира на сонячному боці може залишатися теплою навіть після кількох прохолодних днів. Натомість у помешканні з холодними стінами, протягами або слабким утепленням температура може знижуватися значно швидше.

Також важливо враховувати тривалість похолодання. Якщо після холодної ночі вдень виходить сонце і квартира знову прогрівається природним шляхом, можна не поспішати вмикати опалення. Інша ситуація виникає тоді, коли житло охолоджується поступово: стіни та меблі стають холоднішими, а температура всередині щодня падає.

Щоб не орієнтуватися лише на власні відчуття або прогноз погоди, достатньо встановити у квартирі звичайний кімнатний термометр.

Якщо температура тримається на рівні 20–21 градуса і мешканцям комфортно, вмикати опалення лише через похолодання за вікном необов'язково.

Інша справа, коли показники постійно знижуються та наближаються до 18 градусів. Саме цей рівень у матеріалі називають важливим орієнтиром для холодного сезону.

Водночас 18 градусів не означає, що саме така

температура має бути комфортною для кожної людини. Потреба в теплі може відрізнятися залежно від віку, рухливості, одягу, вологості повітря та інших індивідуальних чинників.

♥ ♥ ♥

ЯКЩО ANDROID-СМАРТФОН ПОЧАВ ГАЛЬМУВАТИ

З часом навіть потужні Android-смартфон можуть візуально втрачати колишню спритність. Відкривання меню, запуск застосунків, згортання програм та перемикання між ними починають відбуватися із помітною затримкою. Перша думка більшості користувачів у такій ситуації — пристрій застарів, процесор не справляється, а оперативної пам'яті більше не вистачає. Проте дуже часто проблема полягає не в апаратному забезпеченні, а в налаштуваннях графічного інтерфейсу, а саме — у швидкості відтворення системних анімацій.

Операційна система Android за замовчуванням використовує плавну анімацію для всіх переходів. Вони створені для того, щоб зробити взаємодію з екраном приємною для ока та візуально м'якою. Зменшивши тривалість анімацій, можна змусити смартфон реагувати на команди значно швидше.

Як працює цей спосіб і де шукати приховані налаштування

Параметри, які відповідають за швидкість ефектів, приховані від пересічного користувача в спеціальному меню. Щоб отримати до них доступ, необхідно активувати «Параметри розробника» (Developer Options).

Покроковий алгоритм активації та налаштування:

1. Відкрийте системні налаштування. Перейдіть до розділу «Про телефон» (на деяких прошивках він може називатися «Відомості про пристрій» або «Про пристрій»).

2. Знайдіть номер збірки. Цей пункт може розміщуватися безпосередньо в основному списку або в підрозділі на кшталт «Інформація про ПЗ» чи «Версія програмного забезпечення».

3. Увімкніть режим розробника. Швидко натисніть на пункт «Номер збірки» сім разів поспіль. На екрані з'явиться текстове повідомлення: «Вітаємо, ви стали розробником!» (на деяких смартфонах система може попросити ввести пароль розблокування екрана для підтвердження).

4. Перейдіть до нового меню. Поверніться в основне меню «Налаштування». Розділ «Параметри розробника» зазвичай з'являється в самому низу списку або в підрозділі «Система» / «Додаткові налаштування» (залежно від графічної оболонки вашого смартфона — Samsung One UI, Xiaomi HyperOS/MIUI, Motorola, Realme тощо).

Зміна параметрів анімації: інструкція та значення

Увійшовши в «Параметри розробника», прогортайте список униз до блоку, пов'язаного з малюванням або візуалізацією (назва блоку — «Малювання» або «Drawing»). Там розташовані три ключові параметри, які керують поведінкою інтерфейсу:

1. Анімація вікон (Window animation scale): відповідає за швидкість появи та зникнення спливаючих вікон, діалогових меню та повідомлень.

2. Анімація переходів (Transition animation scale): визначає, скільки часу займає перехід між різними екранами всередині програм або зміна робочих столів.

3. Тривалість анімації (Animator duration scale): регулює тривалість усіх дрібних системних ефектів, таких як розгортання списків, натискання на іконки чи плавність анімованих елементів.

За замовчуванням для всіх трьох параметрів встановлено значення 1x. Щоб прискорити інтерфейс, змініть кожне з цих трьох значень на 0,5x. Після цього всі візуальні ефекти відтворюватимуться вдвічі швидше. Вони не зникнуть повністю, що дозволить зберегти естетику графічного інтерфейсу, але відгук смартфона на кожний дотик стане майже миттєвим.

Варто пам'ятати, що зміна швидкості анімації не прискорює сам процесор і не звільняє оперативну пам'ять. З технічного погляду смартфон продовжує виконувати обчислення з тією ж швидкістю, що й раніше. Проте з точки зору сприйняття користувача пристрій починає працювати значно спритніше, оскільки операційна система більше не витрачає зайві частки секунди на демонстрацію плавних плавних переходів.

Однак існує важливий нюанс, про який слід знати власникам бюджетних або застарілих моделей. Системні анімації в Android виконують не лише естетичну функцію. Вони маскують реальний час, необхідний процесору для завантаження даних та малювання елементів на екрані.

Якщо на слабкому пристрої встановити значення 0,5x або повністю вимкнути анімацію (Off), процесор може просто не встигати завантажувати програму за виділений короткий проміжок. У такому разі замість відчуття швидкості користувач може зіткнутися із посмикуваннями, дерганням кадрів або візуальними затримками (ривками).

Якщо після зміни параметрів ви помітили, що інтерфейс втратив плавність і працює ривками, варто повернутися в меню розробника й відновити стандартні значення 1x або поекспериментувати з вибірковим вимкненням окремих ефектів. Для більшості ж сучасних смартфонів середнього та флагманського сегмента перехід на 0,5x є безпечним та найпростішим способом освіжити відчуття від щоденного використання гаджета.

♥ ♥ ♥

У ЧОМУ СЕКРЕТ КРАНІОСАКРАЛЬНОЇ ТЕРАПІЇ?

Збоку сеанс дійсно має трохи загадковий, майже шаманський вигляд: пацієнт зручно лежить на кушетці, повністю розслаблений, а терапевт просто ледь торкається його голови, стоп чи крижів. У кабінеті панує тиша. Жодних різких рухів, класичного «хрускоту» суглобів чи глибокого силового масажу. Фахівець може довго утримувати руки в одному положенні, злегка зміщуючи пальці на міліметри або ледь помітно постукуючи. Проте для самої людини на кушетці в цей момент часто відбувається справжній перезапуск усієї нервової системи.

Це — краніосакральна терапія (КСТ), один із найцікавіших і найдивовижніших напрямів тілесно-орієнтованого оздоровлення, який сьогодні привертає дедалі більше уваги.

Тонке налаштування внутрішнього ритму

Назва методу походить від двох латинських слів: cranium (череп) та sacrum (крижі). Засновники системи — остеопати Джон Аппледжер та Вільям Гарнер Сазерленд — виявили, що головний і спинний мозок оточені спинномозковою рідиною (ліквором), яка циркулює у своєму власному, особливому ритмі. Цей пульс називають краніосакральним ритмом.

У той час як ми звикли стежити за пульсом серця чи ритмом дихання, краніосакральний пульс є куди тоншим і повільнішим — приблизно 6–12 циклів на хвилину. Через стреси, фізичні травми, хронічну втому або емоційні переживання у тканинах тіла виникають затискачі та напруги. Вони збивають цей природний такт, викликаючи головний біль, безсоння, тривожність та проблеми зі станом хребта.

Завдання краніосакрального терапевта — не «виправити» силою, а слухати. Робота базується на надзвичайно витонченому відчутті тіла пацієнта. Практик м'яко супроводжує мікрорухи кісток черепа, фасцій і м'язів, немов налаштовуючи струни чутливого інструменту. Через мікроскопічні натискання, вага яких часто не перевищує п'яти грамів (вага дрібної монети), терапевт допомагає організму знайти точку спокою та самостійно зняти глибокий затискач.

Між скепсисом та захватом

Академічна та доказова медицина тривалий час ставилася — і досі часто ставиться — до подібних методик із вагомою часткою скептицизму. Основні претензії науковців полягають у тому, що краніосакральний ритм важко виміряти класичними приладами, а самі мікрорухи кісток дорослого черепа є надто мізерними.

Проте останніми роками цікавість до краніосакральної терапії стрімко зростає у всьому світі. Сучасне суспільство живе в стані хронічного сенсорного перевантаження й стресу, а м'які тілесні практики пропонують саме те, чого так бракує, — можливість глибокого відновлення без додаткового насильства над організмом. Люди, які роками шукали порятунку від хронічної втоми чи мігреней, все частіше звертаються до КСТ як до допоміжного методу.

Не магія, а напрацьована чутливість

Самі спеціалісти наголошують: у їхній роботі немає жодної магії, містики чи шаманських чарів. Те, що зовні здається дивом або надприродним чуттям, насправді є результатом років тренувань, фундаментального знання анатомії та глибоко розвиненої пропріоцептивної чутливості рук.

Терапевт виступає лише чутливим «дзеркалом» та помічником для тіла самого пацієнта. Завдяки високій пальпаторній чутливості фахівець зчитує найменші сигнали напруги тканин і створює умови, за яких саморегуляція організму вмикається на повну потужність.

Краніосакральна терапія нагадує нам про важливу істину: тіло має потужну вроджену мудрість. Іноді для того, щоб запускати глибокі процеси одужання та внутрішньої гармонії, потрібен не жорсткий вплив, а лише дуже тихий, уважний та дбайливий дотик.

♥ ♥ ♥

ЩАСЛИВІ ЛЮДИ П'ЮТЬ КАВУ... І ГЛАДЯТЬ КОТИКІВ!

Стрімкий темп життя у столиці часто викликає бажання зупинитися, випити запашної кави та перезавантажитися. А на фоні постійного стресу це вже не забаганка, а пряма необхідність для психіки. У Києві існують справжні оази, де атмосфера затишку доповнюється теплотою чотирилапих мешканців. Це не просто кав'ярні, а справжні простори гармонії, де люди та тварини знаходять спільну мову. Поговоримо про декілька таких закладів, куди можна заглянути після роботи:

Один із найяскравіших — ***котокафе «Муркота»*** на Оболоні. Простір поєднує в собі затишне кафе, коворкінг та навіть дитячу ігрову кімнату. Головна особливість «Муркоти» — соціальна місія. Усі пухнасті мешканці є врятованими тваринами. Тут можна не лише погратися з котиками чи почитати книжку під лагідне муркотіння, а й пройти співбесіду та забрати нового пухнастого друга додому.

На лівому березі затишну атмосферу пропонує ***«LEOcafe»***. Історія закладу розпочалася з рудого врятованого кота Лео, який став талісманом кав'ярні. Згодом родина хвостиків розрослася. Тепер сюди приходять за смачними десертами, кавою та можливістю посидіти в компанії лагідних муркотунів, які вільно прогулюються закладом. Як і в попередній кав'ярні, котика можна прихистити.

А тепер справжня несподіванка для любителів

чотирилапих: ***«Piggy Cafe»*** — один із найнезвичніших концептуальних закладів Києва. Його головна «родзинка» — карликові поросята (міні-піги)! Шанувальники свинок приходять аби поспостерігати за улюбленцями та зробити яскраві фото. Кафе знаходиться в «Комфорт тауні» та пропонує безкоштовний вхід для діток до трьох років.

Відвідуючи такі місця, пам'ятайте про головне правило: поважайте особисті кордони тварин. Їх не варто брати на руки силоміць чи будити, адже головне завдання таких просторів — подарувати взаємну радість від спілкування.

♥ ♥ ♥

МІСЦИНА СОТНІ РІЧОК: ТАЄМНИЦІ ТА КРАСА «ВОЛИНСЬКОЇ АМАЗОНІЇ»

На карті Українського Полісся це місце виглядає як пара блакитних ниток — Прип'ять та Стохід. Проте реальність дивує навіть досвідчених мандрівників. Опинившись тут, із берега майже неможливо зрозуміти, скільки річок навколо. Вода розтікається незліченними рукавами, огинає високий очерет, ховається серед піщаних островів і повертається до старих заплетених русел. Саме за цей дивовижний водний лабіринт Національний природний парк «Прип'ять-Стохід» і отримав свою романтичну назву — «волинська Амазонія».

Назва Стохід дуже влучно описує внутрішню суть цієї місцевості: це буквально річка «ста ходів». Усі вони утворюють суцільну мережу води, боліт та луків. Тут геометрія відносна: відстань між двома точками по прямій абсолютно не відображає реальної складності шляху. Береги, що здаються розташованими поряд, можуть розділяти підступна трясовина й глибока протока, тому найкоротший шлях до сусіда часто лежить через довгу мандрівку звивистим руслом на дерев'яному човні.

«Волинська Амазонія» — це живий організм, що змінюється з кожним сезоном. Під час весняного водопілля вода об'єднує окремі річки й затоплює кілометри довколишніх луків. Коли ж рівень спадає, оголюються численні мілини та острови, а стариці нагадують про колишній напрямок течії. Те, що для туриста здається безладним переплетінням ландшафту, для місцевих жителів завжди було чіткою системою орієнтирів. З покоління в покоління мешканці поліських сіл передавали знання про те, де судно пройде без перешкод, а де застрягне в рослинності, і як зміниться маршрут після чергового дощу.

Болота й заплави тривалий час помилково вважали безлюдними й глухими територіями. Насправді ж це складна й надзвичайно важлива екосистема. Воно утримує водний баланс регіону та слугує домівкою для сотен видів птахів, риб і тварин. Водно-болотні угіддя «Прип'ять – Стохід – Простир» мають міжнародний статус Рамсарських угідь. Для живої природи не існує адміністративних кордонів, тому ця екологічна система виходить далеко за межі однієї області й перетинає державний кордон.

Мальовничий пейзаж «волинської Амазонії» зберігає й пам'ять про трагічні сторінки історії. На початку XX століття цей складний лабіринт із боліт та непрохідних проток перетворився на арену бойових дій Першої світової війни. Нестійкий ґрунт і брак зручних переправ суттєво впливали на пересування армій та стратегію військових операцій, несучи небезпеку та руйнування в спокійний уклад поліщуків.

Сьогодні ця унікальна зона перебуває під надійною охороною національного парку. Справжня цінність «волинської Амазонії» полягає не лише у фотогенічних ранкових туманах над водою та дерев'яних човниках в очереті. Це один із небагатьох куточків України, де людина не підкорила природу під лінійку, а навчилася жити в ритмі її великої, вільної та звивистої води.

♥ ♥ ♥

ЛІТО ДО ЛИСТОПАДА: ЯК НАЙБЛИЖЧИМИ РОКАМИ ЗМІНИТЬСЯ УКРАЇНСЬКА ОСІНЬ?

Ще кілька десятиліть тому українська осінь асоціювалася з туманом, дощами і плавним зниженням температури. Проте за останні пів століття клімат України зазнав стрімких змін, і звична сезонна картина відходить у минуле, застерігає синоптик Ігор Кібальчич.

За словами експерта, вересень у більшості регіонів України вже фактично перетворився на повноцінний четвертий місяць літа, а жовтень дедалі частіше дивує температурними рекордами та грозами. Втім, потепління зовсім не означає постійну й комфортну погоду. Підвищення температури змушує атмосферу утримувати більше вологи, тому тривалі періоди посухи все частіше змінюються раптовими аномальними зливами, шквалами й навіть градом.

Такі контрасти створюють серйозні виклики для аграріїв та міської інфраструктури. Осінні посіви хоч і отримують більше тепла, проте потерпають від браку вологи в ґрунті, адже різка злива не встигає його просочити. Якщо викиди парникових газів у світі залишатимуться високими, стихійні явища та тривала сухість лише частішатимуть. При цьому глобальне потепління не скасовує раптових вторгнень арктичного холоду, заморозків чи аномально раннього снігу.

Зміни відчутні вже зараз: за прогнозом Укргідрометцентру, жовтень 2026 року в Україні очікується на 1 °С теплішим за багаторічну норму (із середньою температурою +7°...+13°С), тоді як рівень опадів у більшості областей залишиться в межах звичайних показників.

Кліматичні зміни вимагають адаптації як від сільського господарства й міських служб, так і від пересічних громадян. ♥ ♥ ♥

ПСИХОЛОГІЯ ЗАПИТАНЬ-ПАСТОК: ЯК РОЗПІЗНАТИ МАНІПУЛЯЦІЮ ТА ЗБЕРЕГТИ ВЛАСНІ КОРДОНИ

У щоденному спілкуванні психологічний тиск рідко виглядає як відкрита агресія чи крик. Набагато частіше він ховається за спокійними, нібито ввічливими або навіть турботливими запитаннями. Проте за цією доброзичливістю криється тонка гра, де головна мета — непомітно змусити вас вчинити так, як вигідно іншому.

Німецький філософ Артур Шопенгауер детально описував такі прийоми. Він зазначав: найпростіший спосіб обеззброїти людину в суперечці — це не навести сильній аргумент, а поставити її в такі умови, де будь-яка відповідь виявиться програшною. Ви приймаєте чужі правила гри, починаєте виправдовуватися і втрачаєте можливість обирати те, що потрібно саме вам.

Слід розглянути п’ять найпоширеніших запитань-пасток та розібрати способи захисту від них.

1. «Тобі що, важко?»

Це запитання перекладає фокус із вашого бажання на рівень складності завдання. Від вас чекають обґрунтування, чому ви відмовляєте. Якщо відповісти «так, важко» — ви опинитеся в ролі лінивої чи дріб’язкової людини. Якщо відповісти «ні, не важко» — ви автоматично втратите підставу для відмови. Співрозмовник часто додає слово «усього» («усього на п’ять хвилин»), щоб заздалегідь знецінити ваш час.

Як відповісти? Переведіть розмову на ваше право обирати: «Справа не в тому, складно це чи ні. Справа в тому, що в мене інші плани».

2. «Чого ти так нервуєш?»

Типовий прийом для зміни теми. Якщо ви наводите переконливі аргументи, співрозмовник може раптом переключити увагу на вашу реакцію. Важливе питання (дедлайни, гроші, виконана робота) миттєво зникає. Замість проблеми обговорюється ваш емоційний стан, а ви виглядаєте нестабільно.

Як відповісти? Проігноруйте оцінку вашого стану та поверніться до теми: «Зі мною все гаразд. Давай повернемося до суті питання».

3. «Ти ж розумна людина, правда?»

Запитання діє як комплімент-аванс. Воно тисне на ваше прагнення бути логічним та зрілим у власних і чужих очах. Погоджуючись із твердженням, ви ніби зобов’язуєтеся пристати на пропозицію, адже незгода виглядатиме як ознака дурості чи некомпетентності.

Як відповісти? Розділіть розуміння та згоду: «Я чудово розумію твою думку, але це не означає, що я з нею погоджуюся».

4. «Ти ж сам казав!»

Цей прийом використовує ваші минулі слова проти вас нинішніх. Нагадування про те, що ви казали місяць чи рік тому, подається як непорушне зобов’язання. Але змінювати власні погляди з часом — це природна ознака розвитку та набуття досвіду.

Як відповісти? Визнайте минулий факт і зафіксуйте право на зміну думки: «Тоді я дійсно так вважав. Зараз обставини змінилися, і я думаю інакше».

5. «Ми ж свої, правда?»

Запитання звучить до того, як вам озвучать саме прохання. Співрозмовник вимагає від вас підтвердження близькості або довіри. Після того, як ви відповіли «так», будь-яка відмова виглядає майже як зрада чи неповага.

Як відповісти? Відокремте стосунки від майбутнього рішення: «Ми дійсно близькі люди, але спочатку розкажи, про що саме йдеться».

Щоб не ставати заручником чужих правил, корисно дотримуватися кількох простих кроків.

Тримайте паузу. Не поспішайте відповідати одразу, як тільки прозвучало запитання. Перша автоматична реакція часто формується під впливом емоцій або бажання бути «ввічливим», чим і користуються маніпулятори. Коротка зупинка лише на кілька секунд дає змогу тверезо оцінити ситуацію, розпізнати прихований підтекст та не ступити в наряджену пастку.

Ставте зустрічні запитання. Замість того щоб одразу захищатися чи виправдовуватися, перехопіть ініціативу. Запитайте у відповідь: «Чому ти про це запитуєш?» або «Що саме ти маєш на увазі?». Це миттєво змушує співрозмовника розкрити свої справжні наміри та повертає контроль над ходом розмови у ваші руки.

Називайте речі своїми іменами. Не бійтеся вголос озвучувати те, що відбувається насправді, і виводити прихований механізм на поверхню. Поясніть співрозмовнику, що ви бачите маніпуляцію. Коли сховану схему названо прямо, вона втрачає свою психологічну силу.

Тримайте дистанцію. Зберігайте комфортну відстань у спілкуванні, яка дозволяє бути в контакті з людиною, але не втрачати власної автономії. Це допомагає бачити розмову ніби з боку і не приймати чужі маніпуляції близько до серця.

Головна мета цих кроків — навчитися діяти зсередини власних бажань та пріоритетів, а не реагувати на чужі маніпулятивні гачки. ♥ ♥ ♥

Щотижнева всеукраїнська газета
«ПРОДЖИ»
Ідентифікатор в Реєстрі суб’єктів
у сфері медіа R30-07506
Тираж 1500 примірників

Адреса редакції:
пр. Науки, 40,
м. Харків, 61166
телефон: +380671951112
kharkiv.sphpro@gmail.com

Видавець: ТОВ «Наукове видавництво «ПРО»
Адреса: вул. Шахтарська, 5,
м. Київ, 04074
телефон: +380500150453
sphpro2020@gmail.com